

OBSAH

Hlava první

POČÁTKY EVROPSKÉHO NOVOVĚKU

I. NOVÁ STRATEGIE ZÁPADOKŘESŤANSKÉ CIVILIZACE

I/1 Počátky soustavného objevování světa	9
I/2 První vlna evropských koloniálních výbojů a její důsledky	14
I/3 Svět judaismu, islámu a východního křesťanství	20
I/4 Zadržování osmanské expanze	25
I/5 Počátky habsburského universalismu a jeho odpůrci	29
I/6 České země za vlády prvních Habsburků	32
I/7 Evropské politické myšlení raného novověku	37

II. INTELEKTUÁLNÍ ŽIVOT V POČÁTCÍCH EVROPSKÉHO NOVOVĚKU

II/1 Vědecké poznání a mimovědecké představy pozdní renesance	45
II/2 Renesanční myšlení a Evropa za Alpami	52
II/3 Učená obec 16. století v českých zemích	54

III. NÁBOŽENSKÁ REFORMACE

III/1 Krize západního křesťanství a vystoupení Martina Luthera	57
III/2 Vznik nekatolických konfesí a církví	61
III/3 Katolická reforma	66
III/4 Postup protestantské reformace v rámci Svaté říše římské	70
III/5 Postup protestantské reformace v dalších evropských zemích	75
III/6 Protestantská reformace a české země	84
III/7 Katolická reforma v českých zemích doby předbělohorské a vyhrocení sporu mezi vládnoucí dynastií a stavovskou opozicí	90

IV. KULTURA POZDNÍ RENESANCE A MANÝRISMU

IV/1 Výtvarná kultura pozdní renesance	96
IV/2 Renesanční umění se prosazuje v českých zemích	109
IV/3 Manýrismus dobývá Evropu	116
IV/4 Pražské finále manýristické kultury	124
IV/5 Vznik národních literatur a národního divadla	126
IV/6 Česká literatura v 16. století	141
IV/7 Hudba v Evropě a v českých zemích v 16. století	147

Hlava druhá

OD MYŠLENKY UNIVERSÁLNÍ MONARCHIE K EVROPSKÉ ROVNOVÁZE SIL

I. TŘICETILETÁ VÁLKA

I/1 Kořeny a příčiny konfliktu	152
I/2 Protestantké stavy proti katolickým Habsburkům	154
I/3 Porážka českého stavovského povstání	158
I/4 Neúspěchy protestantských říšských knížat a dánského krále	161
I/5 Vstup Švédska do války	163
I/6 Vstup Francie do války a mírová jednání ve Vestfálsku	166
I/7 Důsledky konfliktu	169

II. MOCENSKÝ VZESTUP ZÁPADOEVROPSKÝCH STÁTŮ

II/1 Spojené nizozemské provincie	173
II/2 Anglie a „Nový svět“ za prvních Stuartovců	174
II/3 Britské ostrovy mezi puritánskou a „slavnou“ revolucí	176
II/4 Francie za Ludvíka XIV.	179

III. STŘEDOEVROPSKÉ SOUSTÁTÍ RAKOUSKÝCH HABSBUKŮ

III/1 Odvrácení osmanské expanze	186
III/2 Barokní velmoc rakouských Habsburků	188

IV. ČESKÉ ZEMĚ PO TŘICETILETÉ VÁLCE

IV/1 Politické poměry	190
IV/2 Rekatolizace	195
IV/3 Utužení poddanství	197
IV/4 Počátky národohospodářského myšlení a moderního podnikání v českých zemích	202

V. ZÁPAS O POBALTÍ A UKRAJINU

V/1 Polsko-litevská unie v 17. století	205
V/2 Švédsko na vrcholu moci	207
V/3 Rusko za prvních Romanovců	208
V/4 Vláda cara Petra I.	209
V/5 Druhá severská válka	211

Hlava třetí

KULTURA BAROKA A JEJÍ SVĚTOVÝ ROZMĚR

I. CHARAKTERISTICKÉ RYSY BAROKNÍ EPOCHY

I/1 Náboženské myšlení a představy 17. století	214
I/2 Politická filosofie 17. století	218
I/3 Vztah vědy a víry v baroku	222
I/4 Barokní vzdělanost v českých zemích	231

II. UMĚLECKÁ KULTURA BAROKA

II/1 Vznik a obsah pojmu baroko	236
II/2 Vznik a rozvoj barokního výtvarného umění	243
II/3 Výtvarná kultura českých zemí	251

II/4 Literární tvorba barokní doby	262
II/5 Barokní písemnictví v českých zemích	268
II/6 Divadlo a hudba doby baroka	271
II/7 Barokní divadlo a hudba v českých zemích	283
III. EVROPA A MIMOEVROPSKÉ CIVILIZACE V 17. A 18. STOLETÍ	
III/1 Vyvrcholení první vlny zámořské expanze	287
III/2 Kultura Dálného východu a její kontakty s evropskou civilizací	291
III/3 Indo-iránský kulturní okruh a jeho kontakty s evropskou civilizací	293
III/4 Poznávání světa	295
IV. O DĚDICTVÍ HABSBUKŮ	
IV/1 Válka o španělské dědictví	298
IV/2 Pragmatická sankce	300
IV/3 Úpadek barokní velmoci	303
IV/4 Válka o dědictví rakouských Habsburků	304
V. ČESKÉ ZEMĚ V PRVNÍ POLOVINĚ 18. STOLETÍ	
V/1 Habsburský absolutismus a barokní patriotismus v českých zemích	306
V/2 Nová vlna rekatolizace českých zemí	310
V/3 Vývoj hospodářský a sociální	311
REJSTŘÍK JMENNÝ	315
REJSTŘÍK MÍSTNÍ (výběrový)	327
POZNÁMKA K OBRAZOVÉMU DOPROVODU	333